

Dosarul nr. 3ra-1110/22
2-20003640-01-3ra-21102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.Al.Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, V.Negru, E.Palanciuc)

Î N C H E I E R E

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Vamal,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Carolina Bernaz și Fiodor Gutium împotriva Serviciului Vamal
cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,
împotriva deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 11 ianuarie 2020, Carolina Bernaz și Fiodor Gutium au depus
cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal, privind anularea
ordinului nr.1207-p din 26.12.2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare
sub formă de mustrare aspră.

În motivarea acțiunii reclamanții au relatat că, la data de 30 decembrie 2019 a
fost adus la cunoștință ordinul Serviciului Vamal nr.1207-p din 26 decembrie 2019
prin care au fost sancționați disciplinar, fiind aplicată sancțiunea „mustrare aspră”.

Din conținutul ordinului rezultă, că comisia de disciplină examinând
materialele acumulate în cadrul anchetei de serviciu, a constatat că, drept temei
pentru inițierea anchetei de serviciu a servit raportul șefului interimar SAR a
Biroului Vamal Nord, nr.r-22213 din 22 octombrie 2019.

Au comunicat că, întru asigurarea desfășurării eficiente a investigației de
serviciu și elucidării tuturor circumstanțelor cauzei, comisia de disciplină a
Biroului Vamal Nord a întreprins un șir de acțiuni, îndreptate spre stabilirea esenței
circumstanțelor și condițiilor în care a avut loc cazul desen.

Au menționat că, Șeful SAR, potrivit raportului nr.r-22213 din 22 octombrie
2019 a informat că, la 17 octombrie 2019, la ieșire din gara feroviară Fălești, de
către echipajul de patrulare a Secției echipe mobile Biroului Vamal Nord, a fost
stopat regulamentar mijlocul de transport de model XXXXX cu numărul de
înmatriculare XXXXX, la volanul căruia se afla cetățeanul Crasilnicov Andrian.

În rezultatul controlului fizic detaliat, au fost depistate 6 geți care conțineau 273 telefoane mobile, ambalate în cutii la care cetățeanul Crasilinikov Andrian nu a prezentat careva acte de proveniență și însoțire.

Fiind audiat cetățeanul Crasilinikov Andrian, a confirmat că mărfurile au fost procurate din orașul Moscova și introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către o persoană necunoscută și au fost transportate cu garnitura de tren nr.342 Moscova-Chișinău, cu scopul comercializării acestora pe piața internă a Republicii Moldova.

Au reținut că, Comisia de disciplină, analizând graficul de serviciu a Biroului Vamal Nord pentru luna octombrie 2019, procesul-verbal privind instruirea efectivului postului vamal Vălcineț (PVFI feroviar), intrat în serviciu pe 24 ore din 17 octombrie 2019 în coroborare cu declarațiile funcționarilor vamali Gutium Fiodor și Bernaz Carolina, obținute în baza proceselor-verbale de audiere și altor materiale anexate la dosar, a constatat că, inspectorii Gutium Fiodor și Bernaz Carolina la 17 octombrie 2019, s-au aflat în exercițiu funcțiunii în cadrul postului vamal Vălcineț, începând cu ora 08:00 până la 18 octombrie 2019, ora 08:00.

Astfel, examinând materialele parvenite de la Direcția Investigarea Fraudelor Vamale al Serviciului Vamal, comisia de disciplină a constatat următoarele. Potrivit procesului-verbal de efectuare a controlului vamal de către echipa mobilă din 17 octombrie 2019, în mijlocul de transport a cetățeanului Crasilinikov Andrian au fost depistate 273 telefoane mobile fără acte de proveniență.

În conformitate cu procesul verbal de audiere a cetățeanului Crasilinikov Andrian a indicat că telefoanele mobile s-au procurat din orașul Moscova, acestea i-au fost transmise prin trenul Moscova-Chișinău, iar reprezentantul firmei i-a comunicat să le recepționeze la gara feroviară Fălești. Valoarea în vamă potrivit raportului SRIN a BVN nr. 28/25-23835 din 11 noiembrie 2019 a fost estimată în suma totală de 116 800 lei, iar cuantumul drepturilor de import ce urmau a fi achitate în sumă de 23 920,64 lei; în conformitate cu procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 405.19 din 25 noiembrie 2019 cetățeanul Crasilinikov Andrian a fost sancționat potrivit art. 287 alin. (11) Cod contravențional.

Au specificat că, din constatările efectuate, urmare a studierii documentelor parvenite de SEM Nord, comisia de disciplină concluzionează că mărfurile ridicate la 17 octombrie 2019 de către inspectorii SEM Nord, au fost trecute ilegal peste frontiera de stat a Republicii Moldova cu trenul de rută Moscova-Chișinău nr.341-342 prin nedeclararea acestora organului vamal, potrivit legislației vamale Republicii Moldova.

Au reletat că, mărfurile sus menționate au fost introduse în Republicii Moldova cu trenul de rută internațională Moscova-Chișinău nr.341-342 care a intrat pe direcția de intrare în Republica Moldova, fapt confirmat însăși de cetățeanul Crasilinikov Andrian, care a recepționat marfa la gara feroviară Fălești. Menționează că, în ceea ce privește acțiunile inspectorilor Gutium Fiodor și Bernaz Carolina, la efectuarea controlului vamal al vagoanelor trenului de rută Chișinău-Moscova nr. 341-342, în baza materialelor acumulate la ancheta de serviciu, comisia de disciplină a constatat că, aceștia au efectuat control vamal al vagoanelor după cum urmează: Gutium Fiodor vagonul nr. 7-10, Bernaz Carolina vagonul nr. 4-6, care au efectuat control vamal inefficient și nesatisfăcător.

Pe parcursul anchetei de serviciu, în cadrul examinării legalității acțiunilor inspectorilor Gutium Fiodor și Bernaz Carolina, în baza materialelor anexate la

dosar se prezumă faptul că, ultimii au efectuat un control vamal inefficient a trenului de rută Chișinău-Moscova nr. 341-342, care s-a soldat cu introducerea ilegală în Republica Moldova a 273 telefoane mobile în valoare de 116 800 lei, iar cuantumul drepturilor de import ce urmau a fi achitate 23 920.64 lei.

Au reținut că, reclamantilor li s-a încriminat precum că au încălcat prevederile art.13 lit.a) și c) din Legea nr.302 cu privire la Serviciul Vamal, pct.5 alin.(1) din Hotărârea Guvernului nr.1161 din 20 octombrie 2016.

La fel, au remarcat că, în partea descriptivă a ordinului sus menționat, se indică că ancheta de serviciu a fost inițiată la 22 octombrie 2019, iar la 18 decembrie 2019 a fost aprobată încheiere pe marginea anchetei de serviciu respective.

Au considerat că, ordinul este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii și cu încălcarea procedurii stabilite.

Au invocat că, potrivit prevederilor art.2 alin.(1), (2) și (3) din Codul muncii, prezentul cod reglementează totalitatea raporturilor de muncă și jurisdicția muncii, se aplică și raporturilor de muncă reglementate prin legi organice și prin alte acte normative. Așadar, calitatea de Lege-cadru în domeniu oricăror raporturi legate nemijlocit de raporturile de muncă o deține Codul muncii, iar alin.(2) art.208 Codul muncii specifică expres că în funcție de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze și o anchetă de serviciu, a cărei durată nu poate depăși o lună, reguli de bază pentru procedura înfăptuirii anchetei de serviciu, care le consideră încălcate, deoarece pretinsa abatere disciplinară a fost constatată, prin raport la 22 octombrie 2019, iar încheierea fiind aprobată la 18 decembrie 2019, aplicând speța Codului muncii, care conform principiului de supremație a legii este un act normativ suprem în raport cu orice hotărâre de Guvern sau reglementare internă.

Potrivit prevederilor normelor generale de drept penal, contravențional și procesual penal și anume art.101 alin.(2) din Cod de procedură penală care reglementează mijloacele de probă și procedeele probatorie, specifică expres că, nu pot servi ca mijloace de probă datele comunicate de persoană dacă aceasta nu poate arăta sursa informațiilor sale, iar, art.103 alin.(4) specifică clar că, dacă declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului se bazează pe spusele altor persoane, este necesar ca și aceste persoane să fie audiate.

Respectiv, partea procesuală de examinare a contravențiilor care nu este reglementată de Cod contravențional atrage aplicarea prevederilor Codului de procedură penală, fapt care nu a fost respectat în cadrul procedurii de documentarea a cauzei contravenționale în privința cetățeanului Crasiliniov Andrian, declarațiile căruia au fost puse la baza aplicării sancțiunii disciplinare, nefiind cunoscută sursa informațiilor sale și nefiind confirmate de alte persoane.

Au notat că, potrivit ordinului de sancționare, s-a pretins că reclamantii au încălcat prevederile art. 13 lit.a) și c) din Legea nr. 02 cu privire la Serviciul Vamal, pct.5 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 161 din 20 octombrie 2016, fapt cu care aceștia nu sunt de acord, deoarece toate normele indicate sunt de o aplicare generală, adică în esența cazului nu prevăd expres cum ar trebui să fi acționat, și nici nu interzic acțiunile pentru care au fost sancționați, în ordinul de sancționare nu s-a făcut referire la careva norme speciale și consideră că este incompatibil de a se indica pretinsa abatere de la normele generale fără a se lua în considerație unele norme speciale.

Au indicat că, art.1 din Cod vamal, definește noțiunea de control vamal „control vamal - ansamblu de acțiuni întreprinse de organele vamale pentru aplicarea și respectarea legilor și a reglementărilor pe care organele vamale au sarcina să le aplice”, iar, în timpul controlului garniturii de tren, susține că, a acționat în conformitate cu temeiul juridic efectuării controlului vamal și anume prevederile „Normelor tehnice privind modalitatea efectuării controlului la trecerea frontierei și controlului vamal, precum și prestarea serviciilor în PTFS Vălcineț-Moghiliov-Podoskii, la traversarea frontierei de stat de către persoanele, bunuri și mijloace de transport” și anume pct.39 fiind întreprinse următoarele acțiuni: au interogată verbal atât persoanele cât și însoțitorii vagoanelor referitor la mărfurile transportate cu înmânarea declarațiilor DV6 la necesitate; au verificat corectitudinea completării declarațiilor vamale și validarea lor; în comun cu angajații Poliției de Frontieră, au efectuat controlul fizic interior și exterior al vagoanelor care mi-au fost repartizate pentru efectuarea controlului.

Au menționat că, în rezultatul acestor acțiuni, careva mărfuri nedeclarate organului vamal sau tănuite de control vamal, nu au fost depistate.

La fel, au invocat faptul că, distanța de la post vamal Vălcineț până la gara feroviară Fălești este de aproximativ 160 km, având în cale aproximativ 8 opriri, unde aceste mărfuri, au putut fi preluate de vreo persoană, care se deplasa cu unu din trenuri care staționează în gara feroviară Fălești, deoarece nu este cert faptul precum că aceste 273 telefoane mobile, au fost preluate de cetățeanul Crasilnicov Andrian anume din tren de rută Moscova-Chișinău, iar nici într-un act procesual nu s-a indicat ora exactă când a fost stopat cetățeanul Crasilnicov Andrian în gara feroviară Fălești.

Totodată au relatat că, telefoanele mobile ridicate, nu a fost supuse nici unei expertize privind originea și proveniența cât și prezentarea cărorva documente de însoțire sau proveniență acestora iar presupunerea precum că 273 telefoane mobile au fost introduse cu trenul de ruta Moscova-Chișinău, nu are nici un temei juridic decât este o interpretare ambiguă a comisiei de disciplină, care a efectuat ancheta de serviciu.

Au declarat că, cetățeanul Crasilnicov Andrian, nu a putut prezenta nici o dovadă (chitanțe, extras din cont, transfer bancar) precum că el a comandat aceste mărfuri de la o firmă din Federația Rusă, ultimul necunoscând chiar și numărul exact de telefoane aflate în mijlocul său de transport, fiind depistate divergențe între declarațiile acestuia și actele procesuale întocmite (fapt specificat în ordin de sancționare), de unde poate fi prezumat faptul că cetățeanul Crasilnicov Andrian, duce în eroare mersul procesului contravențional, pentru a se eschiva de la aplicarea sancțiunii.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 09 februarie 2021, s-a respins acțiunea, ca neîntemeiată.

La 10 martie 2021, Carolina Bernaz a declarat apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 09 februarie 2021, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 09 februarie 2021 în partea respingerii acțiunii depuse de către Carolina Bernaz împotriva Serviciului Vamal, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și în această parte s-a emis o nouă decizie.

S-a anulat ordinul Serviciului Vamal nr. 1207 din 26 decembrie 2019, în partea în care s-a aplicat sancțiunea disciplinară Carolinei Bernaz, sub formă de muștrare aspră. În rest hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) din 09 februarie 2021, s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, în conformitate cu art. 49 a Legii cu privire la Serviciul Vamal nr.302 din 21.12.2017, pentru neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu, pentru încălcarea normelor de etică și conduită, pentru pagubele materiale pricinuite, pentru contravențiile sau infracțiunile săvârșite în timpul ori în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, funcționarul vamal poartă răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz. Răspunderea disciplinară reprezintă un ansamblu de norme care reglementează actele și faptele săvârșite de către funcționarul vamal în exercitarea atribuțiilor sale, considerate a fi abateri disciplinare, precum și de sancțiuni care se aplică în mod corespunzător.

Conform art. 51 alin. (1) a Legii cu privire la Serviciul Vamal nr.302 din 21.12.2017, constituie abateri disciplinare: a) nerespectarea programului de muncă, inclusiv absența sau întârzierea nemotivată la serviciu ori plecarea de la serviciu înainte de ora stabilită în program, admise în mod repetat; b) intervențiile în favoarea soluționării unor cereri în afara cadrului legal; c) nerespectarea cerințelor privind păstrarea secretului de stat sau a confidențialității informațiilor de care funcționarul vamal ia cunoștință în exercițiul funcției; d) refuzul nejustificat de a îndeplini sarcinile de serviciu și dispozițiile conducătorului; e) neglijența și/sau tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor de serviciu; f) acțiunile care aduc atingere prestigiului Serviciului Vamal; g) încălcarea normelor de etică și conduită a funcționarului vamal; h) exprimarea sau manifestarea publică a preferințelor politice și favorizarea vreunui partid politic sau vreunei organizații social-politice în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu; i) încălcarea prevederilor referitoare la obligațiile sale, conflictul de interese și restricțiile stabilite prin lege; j) încălcarea regulilor de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea funcției vacante sau temporar vacante, a regulilor de evaluare a performanțelor profesionale ale funcționarilor vamali; k) alte fapte considerate drept abateri disciplinare în legislația cu privire la funcția publică și funcționarii publici.

Conform art. 52 lit. c) a Legii cu privire la Serviciul Vamal nr.302 din 21.12.2017, pentru comiterea abaterilor disciplinare, funcționarului vamal i se pot aplica următoarele sancțiuni disciplinare: c) muștrare aspră.

În conformitate cu art. 53 alin. (3) a Legii cu privire la Serviciul Vamal nr.302 din 21.12.2017, la individualizarea sancțiunii disciplinare se va ține seama de cauzele și gravitatea abaterii disciplinare, de circumstanțele în care aceasta a fost săvârșită, de comportamentul funcționarului vamal în timpul serviciului, precum și de existența altor sancțiuni disciplinare al căror termen nu a expirat.

Conform art.94 Cod administrativ, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

Art.78 alin. (1) Cod administrativ, stabilește că, procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operațiuni administrative sau prin emiterea unui act administrativ individual, respectiv încheierea unui contract administrativ.

Conform art.82 Cod administrativ, dacă procedura administrativă trebuie realizată în scris conform art.28 alin. (2) sau se realizează în scris, autoritatea publică întocmește, odată cu inițierea procedurii, un dosar, care va conține toate documentele ce se referă la procedura în cauză. În momentul în care este pus la dosar, un document se vizează cu numere continue de pagini. Dacă din dosar se extrag documente pentru o anumită perioadă, despre aceasta se face o mențiune, care va cuprinde: a) denumirea documentului extras; b) numărul paginilor extrase; c) motivul extragerii documentului; d) numele persoanei care a dispus extragerea documentului; e) data la care documentul a fost extras. Mențiunea se pune la dosar în locul documentului extras. Dosarele administrative se păstrează pînă la expirarea termenului de păstrare, ce rezultă din dispozițiile legale existente în acest sens.

În conformitate cu art. 93 alin. (1) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Conform art.118 Cod administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia. Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiție în totalitate fără ca prin decizia de soluționare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat și, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

Conform art.119 alin.(1) și alin.(2) Cod administrativ, conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert. Un act administrativ individual poate fi emis în scris, verbal sau prin comportament concludent. Forma actului administrativ individual este aleasă de autoritatea publică care emite actul administrativ în baza dreptului discreționar corespunzător obligațiilor sale.

Art.120 alin.(1) Cod administrativ, un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă: a) numele/denumirea autorității publice care a emis actul administrativ; b) numele colaboratorului autorității publice care a emis actul administrativ; c) numele destinatarului actului administrativ; d) data la care a fost emis actul administrativ; e) decizia luată (partea dispozitivă a actului administrativ); f) motivarea deciziei luate, inclusiv indicarea actelor normative

pentru a căror punere în aplicare se emite actul administrativ; g) decizia cu privire la cheltuieli; h) informația cu privire la exercitarea căilor de atac; i) semnătura colaboratorului autorității publice care a emis actul administrativ.

La acest capitol, instanța de apel a reținut că, în ședința de judecată n-au fost prezentate careva probe, ce ar confirma vinovăția apelantei în efectuarea controlului vamal superficial. Or, distanța de la Postul Vamal Vălcineț până la gara Feroviară Fălești este de aproximativ 160 km. De către echipajul de patrulare a Secției Echipe Mobile Nord a fost stopat mijlocul de transport de model XXXX cu n/î XXXXX, la volanul căruia se afla Andrian Crasilnicov, domiciliat în XXXXX urmare a efectuării controlului fizic detaliat au fost depistate 6 genți care conțineau 273 telefoane mobile ambalate în cutii, iar, Andrian Crasilnicov nu a prezenta careva acte de proveniență și însoțire. Având în cale mai multe opriri (staționării) aceste mărfuri, au putut fi preluate de vreo persoană, care se deplasa cu unu din trenuri care staționează în gara feroviară Fălești.

În acest context, instanța de apel a conchis că, nu-i poate fi imputat faptul că, inspectorul principal Post Vamal Otaci (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord, Carolina Bernaz, a efectuat controlul vamal superficial, iar acțiunile întreprinse nu au fost suficiente pentru a preveni introducerea pe teritoriul Republicii Moldova a unor bunuri transportate, cu eschivarea de la achitarea taxelor vamale. Or, din actul de sancționare a inspectorului principal Post Vamal Otaci (PVFI, rutier), Carolina Bernaz, și anume ordinul Serviciului Vamal nr.1207-p din 26.12.2019, nu este cert faptul că aceste 273 telefoane mobile, au fost preluate de Andrian Crasilnicov anume din trenul de ruta Moscova-Chișinău, iar nici într-un act procesual nu s-a indicat ora exactă când a fost stopat, Andrian Crasilnicov în gara feroviară Fălești.

Totodată, analizând materialele cauzei, instanța de apel a notat că, bunurile depistate și la care se pretinde că au fost introduce în țară ilegal, nu au fost supuse nici unei expertize privind originea și proveniența cât și prezentarea cărorva acte de însoțire sau proveniența acestora, iar astfel, presupunerea precum că, 273 telefoane mobile au fost introduse cu trenul de ruta Moscova-Chișinău, nu are nici un temei juridic, este o interpretare ambiguă a comisiei de disciplină, care a efectuat ancheta de serviciu. Or, la caz este omis principiu individualizării sancțiunii disciplinare și obiectivității de serviciu, deoarece nu s-a stabilit cu certitudine faptul în care anume din vagoane au fost transportate mărfurile ridicate, persoana necunoscută care a transportat aceste mărfuri.

Mai mult ca atât, Andrian Crasilnicov, nu a prezenta nici o dovadă (chitanță, extras din cont, transfer bancar), precum că, el a comandat aceste mărfuri de la o firmă din Federația Rusă, ultimul necunoscând chiar și numărul exact de telefoane aflate în mijlocul său de transport, fiind depistate divergente între declarațiile acestuia și actele procesuale întocmite, fapt specificat în ordinul de sancționare, și anume ordinul Serviciului Vamal nr. 1207 din 26 decembrie 2019.

Prin urmare, instanța de apel a indicat că nu poate reține la caz argumentul intimatului, susținut de instanța de fond, precum că, Carolina Bernaz, aflându-se în exercitarea atribuțiilor de serviciu a admis o atitudine eronată față de atribuțiile sale de serviciu, aplicând insuficient și neoportun metodele analizei de risc. Întrucât, cele relatate nu se subscriu acțiunilor întreprinse de către Carolina Bernaz, la executarea atribuțiilor de funcție.

La data de 27 mai 2022 Serviciul Vamal a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea

recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii (f.d.195).

Ulterior, la data de 23 august 2022 Serviciul Vamal a prezentat motivarea recursului (f.d.198-201).

În susținerea recursului au invocat că art. 1. pct.21² al Codului vamal, definește „controlul fizic - un set de acțiuni de verificare a mărfurilor, mijloacelor de transport, trimerilor poștale internaționale și bagajelor persoanelor fizice, care se efectuează în scopul de a confirma informațiile despre natura, originea, starea și cantitatea de mărfuri aflate sub control vamal, prezența de bunuri, mijloace de transport și spații de depozitare, starea sigiliilor, ștampilelor și altor mijloace de identificare”;

Totodată, potrivit art. 192 alin. 1) și 2) Cod Vamal, în timpul efectuării controlului vamal, organul vamal folosește, de regulă, forme de control suficiente pentru asigurarea respectării legislației Republicii Moldova și a acordurilor internaționale la care aceasta este parte. Organul vamal este în drept, după caz să utilizeze formele de control vamal prevăzute de cod.

A menționat Serviciul Vamal și prevederile art. 4 din Legea nr. 1569/2002 „cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice”, care prevede la alin. (1) că „Bunurile trecute de persoane fizice peste frontiera vamală sunt supuse declarării obligatorii conform prezentei legi, Codului Vamal și altor acte normative adoptate în corespundere cu acesta”. (2) „La introducerea bunurilor, bagajului neînsoțit pe teritoriul vamal, persoanele fizice sau transportatorul declară și achită drepturile de import organului vamal situat în punctul de trecere a frontierei de stat”.

Conform pct. 1 al Regulamentului privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice și a unor formulare tipizate, aprobat prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 56-0 din 21.02.2008, bunurile trecute de către persoanele fizice peste frontiera vamală a Republicii Moldova sunt supuse controlului vamal.

Concomitent, potrivit pct. 3 al Ordinului, controlul vamal al bunurilor trecute de către persoanele fizice peste frontiera vamală se efectuează de către colaboratorul vamal în atribuția căruia intră exercitarea acestui control.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 04 mai 2022, Serviciul Vamal a depus recurs nemotivat la 27 mai 2022. Decizia motivată din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată de către Serviciul Vamal la data de 25 iulie 2022, prin intermediul adresei electronice (f.d.197).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurenta Serviciul Vamal s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul nemotivat la 27 mai 2022, iar recursul motivat la 23 august 2022, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Serviciul Vamal, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva

Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Serviciul Vamal.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Serviciul Vamal se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru